

Titel: Udrag fra Journalen NB23

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K24", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K24*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Anne Mette Hansen; Johnny Kondrup, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2007 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb23-kom-shoot-nb23-271.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K24

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **Bondevennerne** : el. Venstre, et selskab, der efterhånden tog form af et parti, og som repræsenterede landalmuen, havde kæmpet for indførelse af demokrati og i Rigsdagen arbejdede for frihedsreformer, ikke mindst landboreformer og kirkereformer. Se fx N. Neergaard *Under Junigrundloven. En Fremstilling af det danske Folks politiske Historie fra 1848 til 1866*, bd. 1, Kbh. 1892, reprografisk genudg. Kbh. 1973, s. 590: »Partidannelsen paa Rigsdagen foregik langt hurtigere og præcisere end i den grundlovgivende Rigsforsamling. *Venstre*, under hvilket Navn man omfattede Bondevennerne og de i Begyndelsen talrige Medlemmer, der i Landbospørgsmaalene og i den almindelige Politik stod sammen med dem, havde allerede inden Rigsdagens Aabning lejet sig et 'Klublokale', hvor dets Medlemmer kunde samles og træffe alle fornødne Aftaler, og *Centrum* fulgte straks Exemplet.« Om Grundtvigs forhold til Bondevennerne, se hans artikel »Danske Rigsdags-Breve«, III, i *Danskeren* (212,13), nr. 13, den 6. april 1850, bd. 3, 1850, s. 193-202; s. 196f., hvor han opdeler Folketinget i to halvdele, 'Bondevennerne' og 'Ubondevennerne', hans betegnelse for 'Centrum', og skriver: »Naar jeg nu skal sige, til hvilken af disse to Sider paa Folkethinget jeg snarest maa regnes, da er det aabenbar til '*Bondevennernes*', thi vel har jeg ikke blot tit sagt men troer daglig at vise, at jeg vil ikke høre til noget andet *politisk Parti*, af hvad Navn nævnes kan, end *det* politiske Parti, *det* borgerlige Samfund og Vennelag, som det *Danske Folk* fra gammel Tid har udgjort, og skal, haaber jeg, med Guds Hjælp, blive ved at udgjøre, saalænge der er kiendelig *adskilte Folkefærd*, Stammer og Tungemaal i denne Verden; men desuagtet er det dog rimeligt nok og tildeels en følgelig Sag, at en helst stemmer *med dem*, der stemmer *paa en*, og *Bondevennerne* har ikke blot i *Præstø* stemt paa mig til Rigsdagsmand, mens Ubondevennerne med een Mund stemde *imod* mig, men de har jo ogsaa i *Folkethinget* nu to Gange stemt paa mig til Udvalgs-Medlem, mens neppe en eneste af Ubondevennerne gav mig sin Stemme, og det er da ikke meer end billigt [rimeligt], at jeg, saavidt min *danske Samvittighed* tillader, med største Fornøielse giver *Bondevennerne* min Stemme.« Også grundtvigianeren F.E. Boisen (224m,1) stemte sammen med Bondevennerne. SKs grundtvigianske bror P.C. Kierkegaard var blevet valgt til Landstinget som repræsentant for Bondevennerne, men indmeldte sig den 11. feb. 1850 i Centrums landstingsafdeling, jf. hans dagbog for 1828-50 (NKS 2656, 4°, I), s. 158.

I trykt udgave: Bind 24 side 237 linje 9